

Bruselj, 25. november 2019
(OR. en)

14459/19

DEVGEN 215
GENDER 56
SUSTDEV 167
SOC 769
ONU 131
ACP 138
RELEX 1092
COHAFA 101
COHOM 123

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	25. november 2019
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	13993/19
Zadeva:	Izvajanje akcijskega načrta EU za enakost spolov II v letu 2018: večja enakost spolov in krepitev vloge žensk v zunanjem delovanju EU – sklepi Sveta (25. november 2019)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o izvajanju akcijskega načrta EU za enakost spolov II v letu 2018: večja enakost spolov in krepitev vloge žensk v zunanjem delovanju EU; Svet je sklepe sprejel na 3732. seji 25. novembra 2019.

**Sklepi Sveta o izvajanju akcijskega načrta EU za enakost spolov II v letu 2018:
večja enakost spolov in krepitev vloge žensk v zunanjem delovanju EU**

1. Svet ugotavlja, da je bil v letu 2018 glede enakosti spolov in krepitev vloge deklet in žensk dosežen nadaljnji znaten napredek na svetovni ravni. Več držav je sprejelo ali pa je pripravljenih sprejeti zakone o enakosti in protidiskriminacijske zakone; prav tako so bolj upoštevale vidik spola pri pripravi proračuna ter izboljšale kakovost svojih postopkov poročanja in preglednosti. Obstajajo dokazi, da se položaj deklet in žensk izboljšuje, saj je manj primerov otroških, zgodnjih in prisilnih porok, njihova socialna vključenost je boljša, hkrati pa so bolj udeležene v političnem, gospodarskem in javnem življenju. Kljub vsem izboljšavam pa še za nobeno državo na svetu ni mogoče reči, da je na dobri poti, da do leta 2030 doseže enakost spolov. Svet je zaskrbljen, saj bi po ocenah glede na sedanjo stopnjo izboljšanja za odpravo razlik med spoloma v svetu potrebovali 108 let¹. V številnih delih sveta se polno uresničevanje vseh človekovih pravic ženske in deklet odлага, organizacije civilne družbe, vključno z organizacijami za pravice žensk, pa se soočajo z vse večjimi izzivi zaradi krčenja demokratičnega prostora na svetovni ravni. Poleg tega dolgotrajni konflikti, posledice podnebnih sprememb, naravne nesreče in prisilno razseljevanje samo še povečujejo neenakost med spoloma.
2. Nujno potrebujemo veliko globlji, hitrejši in bolj ambiciozen odziv na svetovni, regionalni in lokalni ravni, da bi uresničili Agendo 2030 in njene cilje trajnostnega razvoja ter cilje, povezane z enakostjo spolov. Svet zato ponovno potrjuje polno in odločno zavezo EU in držav članic, da do leta 2030 dosežejo 17 ciljev trajnostnega razvoja, vključno s spodbujanjem polnega uresničevanja vseh človekovih pravic žensk in deklet, enakostjo spolov in krepitev vloge žensk in deklet kot prednostnih nalog na vseh področjih politike in ukrepanja. To je glavna prednostna naloga EU, akcijski načrt EU za enakost spolov pa je ključno orodje, ki prispeva k doseganju teh ciljev z usklajevanjem prizadevanj institucij EU in držav članic v ta namen. Pospešiti je treba napredek in ohraniti dosedanje dosežke in jih zavarovati pred poslabšanjem ali nazadovanjem.

¹ Kot je navedeno v poročilu Svetovnega gospodarskega foruma o razlikah med spoloma za leto 2018.

3. Svet opozarja na svoje sklepe z dne 26. novembra 2018 o izvajanju akcijskega načrta EU za enakost spolov II v letu 2017: večja enakost spolov in krepitev vloge žensk v zunanjem delovanju EU in ponovno poudarja, kako pomembno je zagotoviti strateško in učinkovito izvajanje načrta s spremljanjem, vrednotenjem, poročanjem in nadaljnjim ukrepanjem v vseh zunanjih odnosih EU.
4. Svet opozarja tudi na svoje sklepe z dne 10. decembra 2018 o ženskah, miru in varnosti ter ponovno poudarja, da je EU zavezana doslednemu izvajanju Resolucije VSZN 1325 in naknadno sprejetim resolucijam. Svet poudarja pomen doslednega in dejanskega sodelovanja žensk pri preprečevanju konfliktov, vzpostavljanju miru in reševanju konfliktov, pa tudi pri krepitevi odpornosti lokalnih skupnosti. Svet znova potrjuje, da so EU in njene države članice zavezane zagotavljanju tega, da bodo pravice, moč odločanja in zaščita žensk in deklet vedno spoštovane in zagovarjane tako pred in med konfliktom kot po njem. Svet ponovno poudarja svojo zavezanost novemu strateškem pristopu EU k vprašanju žensk, miru in varnosti, v katerem je poudarjeno, da je treba sprejeti konkretne zaveze in ukrepe, pa tudi, da je treba pritegniti ženske in dekleta, krepiti njihovo vlogo, jih zaščititi in podpreti, da bi zagotovili trajnosten in trajen mir ter varnost kot bistveni sestavini človekovih pravic in trajnostnega razvoja, v skladu z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenimi cilji trajnostnega razvoja ter novim Evropskim soglasjem o razvoju.
5. Svet pozdravlja napredek, ki je bil dosežen pri izvajanju akcijskega načrta za enakost spolov II, kot je predstavljen v letnem poročilu o izvajanju za leto 2018. Komisijo, visoko predstavnico in države članice poziva, naj še okrepijo svojo podporo enakosti spolov, polnemu uresničevanju človekovih pravic vseh žensk in deklet ter krepitevi njihove vloge po vsem svetu ter prevzamejo ključno in vse večjo vlogo pri racionalizaciji in uporabi sredstev v ta namen.

6. Svet se z zadovoljstvom seznanja z večjim poudarkom, ki ga EU daje enakosti spolov in krepitvi vloge žensk, kar se odraža v poročilu o izvajanju za leto 2018, zlasti na področju ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic, vključno s podjetništvom in človekovimi pravicami; pogostejšo uporabo analize o enakosti spolov pri snovanju in oblikovanju projektov; nadaljnjim izboljševanjem v smeri spremembe institucionalne kulture; večjo skladnostjo in boljšim usklajevanjem med institucijami EU ter med temi institucijami in državami članicami EU; boljšim vključevanjem načela enakosti spolov in človekovih pravic v politike in politične dialoge; ter okrepljeno vlogo pri spodbujanju odgovornosti v humanitarnem sistemu, da bi rešili problem nasilja na podlagi spola. Pozdravlja tudi večji pomen in prepoznavnost, ki ju EU zdaj namenja vprašanju enakosti spolov v ustreznih mednarodnih forumih, vključno s Komisijo ZN za položaj žensk.
7. Svet poudarja dosedanje dosežke, vendar ugotavlja, da je bil napredek pri tematskih prednostnih nalogah in med različnimi akterji EU neenakomeren. Treba je storiti še veliko, zato bodo potrebna dodatna skupna prizadevanja Komisije, visokega predstavnika in vseh držav članic, da bi v celoti izvajali politiko EU za enakost spolov v zunanjih odnosih in dosegli minimalne standarde uspešnosti, določene v akcijskem načrtu za enakost spolov (2016–2020).
8. Svet z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da bo kljub opaznemu napredku pri sedanji hitrosti napredka težko doseči cilj akcijskega načrta za enakost do leta 2020, in sicer da bo 85 % vseh novih ukrepov prispevalo k enakosti spolov in krepitvi vloge žensk, bodisi znatno (G-označevalec 1) bodisi zlasti (G-označevalec 2)². Svet se v zvezi s tem z zaskrbljenostjo seznanja z nedavnimi ocenami, ki kažejo, da je cilj trajnostnega razvoja 5 še vedno občutno premalo financiran. Svet zato odločno spodbuja vse akterje, naj si skupaj prizadevajo za čimprejšnjo dosego tega cilja. V zvezi s tem Svet opozarja Komisijo, visoko predstavnico in države članice, da morajo cilje enakosti spolov vključiti v vseh možnih okoliščinah, in v vseh primerih, ko to ni mogoče, navesti razloge za to³. Opozarja tudi, da bi morali ambiciozni cilji na področju enakosti spolov vključevati tudi druge razsežnosti, kot sta starost in invalidnost, da bi zagotovili pozitivne dodatne učinke.

² Kot jih je opredelil Odbor za razvojno pomoč (DAC) Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

³ V takih primerih se za ukrep uporabi označevalec „0“, pri čemer se uporabi označevalec za enakost spolov („G0“).

9. EU ostaja zavezana promoviranju, varstvu in uveljavljanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje in akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju (ICPD), pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o njunem pregledu; v zvezi s tem bo še naprej dejavna tudi na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic. Ob tem Svet znova potrjuje svojo zavezanost promoviranju, varstvu in uveljavljanju pravice vsakega posameznika, da ima popoln nadzor nad vsem, kar je povezano z njegovo spolnostjo ter spolnim in reproduktivnim zdravjem, ter da o tem odloča svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja. Poleg tega poudarja, da je v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem potreben vsesplošen dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih celostnih informacij, izobraževanja, vključno s celostno spolno vzgojo, ter storitev zdravstvenega varstva. Svet pozdravlja podrobno poročanje, vključno v prilogi 5 poročila o izvajanju, o dejavnostih EU za spolno in reproduktivno zdravje in pravice, kot je navedeno v novem evropskem soglasju o razvoju, in se z zadovoljstvom seznanja s povečanjem financiranja na tem področju v letu 2018. Glede na navedeno zmanjšanje števila novih posegov pa Svet spodbuja Komisijo in države članice, naj v prihodnjih letih okrepijo svoja prizadevanja na tem področju. Svet v zvezi s tem opozarja na zaveze, sprejete na mednarodni konferenci o razvoju in prebivalstvu, ki letos praznuje 25. obletnico, in poudarja, da je treba izboljšati globalno metodologijo poročanja. Poudarja še, da je treba tudi v prihodnje mobilizirati dodatna sredstva in podpirati deležnike na tem področju.
10. Svet pozdravlja večjo usmerjenost EU v boj proti vsem oblikam diskriminacije in nasilja v okviru širšega pojava ranljivosti in nasilja zaradi spola, kar je tesno prepleteno z vztrajnimi neenakostmi in širšimi napadi na enakost spolov, in polno uveljavljanje človekovih pravic žensk in deklet, vključno s spletnim, digitalnim in kibernetским nasiljem. V tem duhu Svet poziva Komisijo, visoko predstavnico in vse države članice, naj prispevajo k polnemu in učinkovitemu izvajanju Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, ki letos praznuje 40. obletnico.

11. Svet pozdravlja tudi osredotočenost na obravnavanje zlorab in nadlegovanja s strani zadevnih deležnikov, in sicer v humanitarnem kontekstu in prizoriščih, povezanih s konflikti. Poudarja, da je pomembno upoštevati zaveze iz priporočila OECD/DAC o odpravi spolnega izkoriščanja, zlorabe in nadlegovanja v okviru razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.
12. Svet poziva vse akterje EU, tudi države članice, naj se tudi v prihodnje zavzemajo za preprečevanje, zatiranje in pregon vseh oblik spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola, vključno z nasiljem v družini, škodljivimi praksami, kot je pohabljanje ženskih spolnih organov, porokami otrok ter zgodnjimi in prisilnimi porokami, nasilja zaradi časti, pa tudi spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola, povezanega s konflikti, nezakonite trgovine, spolnega izkoriščanja, zlorab in nadlegovanja ter spletnega/kibernetskega nasilja in nadlegovanja. V zvezi s tem Svet poudarja potrebo po zagotavljanju pomoči preživelim in opominja na zavezo EU, da bo preprečevala, zatirala in preganjala vse oblike spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola, tudi nad moškimi in dečki, ne glede na spolno usmerjenost in spolno identiteto preživelih oseb. Spolno nasilje in nasilje na podlagi spola sta tako vzrok kot tudi posledica neenakosti spolov. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti ženskam in dekletom, ki se soočajo z več medsebojno prepletenimi oblikami diskriminacije, vključno z migrantkami in begunkami, notranje razseljenimi osebami ter ženskami in dekleti, ki so invalidi.
13. Svet v zvezi s tem pozdravlja stalni napredek pri izvajanju pobude EU in ZN Spotlight za odpravo nasilja nad ženskami in dekleti po vsem svetu, ki je leta 2018 znašala 270 milijonov EUR, namenjenih za programe v Afriki in Latinski Ameriki. Svet prav tako izreka priznanje za močno vodilno vlogo EU pri pozivu k ukrepom za zaščito pred nasiljem na podlagi spola v izrednih razmerah in podporo, ki se zagotavlja preživelim žrtvam spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola, povezanega s konflikti, vključno z delom dveh dobitnikov Nobelove nagrade za mir za leto 2018 Nadio Murad in Denisom Mukwegejem. Svet v zvezi s tem nadalje poudarja pomen izida konference v Oslu o odpravi spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola v humanitarnih krizah.

14. Svet poudarja, da je enakost spolov ključni cilj v vseh življenjskih obdobjih in za osebe vseh starosti skozi različne faze in prehode v življenju. Ti lahko vključujejo začetek šole, vstop na trg dela, nosečnost in otroke, zakonsko zvezo, vdovstvo in upokojitev.
15. Svet ponovno opozarja, da je treba v odpravo vseh oblik nasilja zoper ženske in dekleta pritegniti moške in dečke, odpraviti neenakost spolov, jih bolje ozavešiti o učinku neenakosti spolov ter spodbuditi njihovo dejavno in smiselno vlogo pri podpiranju sprememb ravnanja in vedenja, obravnavanju diskriminatornih družbenih norm in boju proti spolnim stereotipom.
16. Svet poudarja, da morajo Komisija, visoka predstavica in države članice še naprej bistveno izboljševati sistematično uporabo analize spolov in dosledno vključevanje vidika enakosti spolov, vključno z zbiranjem in uporabo podatkov, razčlenjenih po spolu in starosti, ter kazalnikov, ki upoštevajo vidike spola, pri opredeljevanju, načrtovanju, izvajanju, spremljanju in ocenjevanju vseh procesov v zunanjem delovanju EU, tudi na področjih, kot so trgovina, naložbe v zvezi z infrastrukturo, naložbe v zasebni sektor in programi kombiniranja, pobude, povezane z varnostjo, in podnebne spremembe. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti tudi vsem zunanjim ukrepom in mednarodnemu sodelovanju na tematskih področjih, ki imajo možen preobrazbeni cilj in vsebino, ter pri preučevanju in izpodbijanju institucionalnih, socialnih in sistemskih norm in vedenj v srži neenakosti spolov, saj so bistvenega pomena za globlje spremembe. Pristop k razvoju, ki temelji na človekovih pravicah, bi moral podpirati ta prizadevanja, tudi s popolno vključitvijo enakosti spolov v zbirko orodij „Pristop, ki temelji na pravicah in zajema vse človekove pravice za razvojno sodelovanje EU“. Svet poudarja tudi, da je treba dodatno okrepiti spremembe institucionalne kulture, da se okrepi enakost spolov.

17. Svet poudarja pomen trdnega sodelovanja s civilno družbo pri izvajanju akcijskega načrta za enakost spolov II in splošneje pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja. Ceni ključno vlogo civilne družbe, lokalnih organizacij žensk in zagovornikov človekovih pravic, in sicer prek aktivnega sodelovanja in posvetovanja. V zvezi s tem poziva Komisijo, visoko predstavnico in države članice, naj nadaljujejo in okrepijo svoje sodelovanje in posvetovanje z organizacijami civilne družbe, ki si prizadevajo za enakost spolov in krepitev vloge žensk in deklet. To bi moralo veljati za vse ravni izvajanja akcijskega načrta za enakost spolov II, tudi v okviru analize o enakosti spolov, ter v celotnem ciklu načrtovanja programov in ciklu politik. Ustrezno bi bilo treba upoštevati potrebo po večji varnosti in zaščiti žensk, organizacij žensk in zagovornic človekovih pravic ter ustvarjanje spodbudnega okolja za civilno družbo. Pozornost bi bilo treba nameniti tudi ženskam in dekletom, ki živijo na podeželju.
18. Da bi zagotovili polno izvajanje vseh zavez EU glede enakosti spolov v zunanjih odnosih, Svet spodbuja Komisijo in visoko predstavnico, naj si skupaj z državami članicami še naprej celovito prizadevata za oblikovanje ambicioznega načrta za enakost spolov in krepitev vloge žensk.
19. Svet poziva vse akterje, naj posebno pozornost namenijo zagotavljanju skladnosti med notranjimi in zunanjimi politikami in ukrepi EU, saj se približujemo nizu pomembnih mejnikov, kot je 25. obletnica Pekinške deklaracije in Izhodišč za ukrepanje, 5. obletnica ciljev trajnostnega razvoja iz agende za trajnostni razvoj do leta 2030, 20. obletnica resolucije VS ZN 1325 o ženskah, miru in varnosti ter obnovitev strateških prizadevanj EU za enakost spolov v obdobju 2016–2019, ter ob upoštevanju predlaganega pristopa EU h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija).
20. Glede na navedeno Svet pozdravlja začetek ocenjevanja izvajanja akcijskega načrta za enakost spolov II in ponavlja, da je treba še naprej razvijati poenostavljene, uporabnikom prijazne in kvalitativne mehanizme poročanja. Svet poziva Komisijo, naj na podlagi svojih ugotovitev zagotovi trajnost napredka, doseženega v okviru akcijskega načrta za enakost spolov II, in svoja prizadevanja usmeri v nov akcijski načrt EU za enakost spolov leta 2020 z visoko stopnjo ambicioznosti, povezovanja in izvajanja na vseh področjih zunanje politike.